

Sygn. akt IV Cz 180/13

POSTANOWIENIE

Dnia 10 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSO Elżbieta Jaroszewicz

Sędziowie: SO Andrzej Jastrzębski

SO Mariola Watemborska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2013 r., w Słupsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...). (...)w G.

przeciwko A. N. i E. N.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanych

od postanowienia o kosztach zawartego w punkcie III sentencji wyroku Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 8 lutego 2013 roku, sygn. akt IX 557/12

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt IV Cz 180/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 lutego 2013 roku wydanym w sprawie sygn. IX C 557/12 Sąd Rejonowy w Słupsku zasądził od pozwanych A. N. i E. N. solidarnie na rzecz powoda (...) (...)w G. kwotę 2.368,36 zł (punkt I sentencji) i rozłożył płatność zasądzonej należności na raty (punkt II sentencji). Nadto odstąpił od obciążania pozwanych kosztami procesu (punkt III sentencji) uzasadniając to trudną sytuacją materialną pozwanych oraz faktem, że pozwani nie kwestionowali zasadności roszczenia powoda, ani jego wysokości, a jedynie dążyli do uzyskania korzystnego dla nich sposobu spłaty zobowiązania.

Powód (...) (...)w G. zaskarżył zawarte w punkcie III wyroku postanowienie o kosztach zażaleniem, wnosząc o jego zmianę poprzez zasądzenie solidarnie od pozwanych na jego rzecz kwoty 2.686,58 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwoty 2.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Nadto skarżący wniósł o zasądzenie od pozwanych solidarnie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego. Skarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie art. 102 § 1 k.p.c., poprzez przyjęcie, że w sprawie zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające odstąpienie od obciążania pozwanych kosztami procesu w całości; naruszenie art. 98 § 1 k.p.c., poprzez jego niezastosowanie; naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nienależyte uzasadnienie okoliczności, w oparciu o które Sąd uznał, że zachodzą przesłanki do odstąpienia od obciążania pozwanych kosztami procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Przepisy kodeksu postępowania cywilnego statuują zasadę, że wynik procesu z reguły decyduje o obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi. Jednocześnie jednak ustawodawca przyznaje sądom pewną swobodę w zasadzaniu zwrotu kosztów procesu, gdy stosowaniu zasady odpowiedzialności za wynik sporu (art. 98 k.p.c.) sprzeciwiają się względy słuszności, zawarte w treści art. 102 k.p.c. Ta ostatnia zasada, będąca wyjątkiem stanowiącym wyłom w zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu, nie podlega wykładni rozszerzającej. Podzielić należy w tym miejscu wyrażony w orzecznictwie pogląd, zgodnie z którym ustawodawca pozostawił swobodnej ocenie sądu stwierdzenie, czy w okolicznościach konkretnej sprawy zachodzą „wypadki szczególnie uzasadnione”, a sposób korzystania z art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego i to do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstępianie od generalnej zasady obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór. Kwestia „szczególnie uzasadnionych wypadków” jest ocenna, albowiem omawiany przepis nie konkretyzuje pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, a komentatorzy do k.p.c. wskazują, że do kręgu okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek z art. 102 k.p.c. należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i sytuacji życiowej strony. Okoliczności te powinny być ocenione przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (patrz: T. Ereciński i inni, Komentarz do kpc, t. I, str. 245, Wyd. Prawnicze, W-wa 2001). W orzecznictwie Sądu Najwyższego do kręgu tych okoliczności zalicza się charakter żądania poddanego rozstrzygnięciu sądu, np. nieuwzględnienie roszczenia ze stosunku pracy z powodu prekluzji (orz. SN z 5.12.1067, III PRN 78/67, OSN 1968, Nr 11, poz. 185), wygórowane żądania o zadośćuczynienie, którego określenie zależy od oceny sądu, a powodowie są subiektywnie przekonani o jego zasadności, wyjątkowo ciężką sytuację strony przegrywającej (orz. SN z 17.11.1972r., I PR 423/72, OSN 1973, Nr 7-8, poz. 138), oddalenie roszczeń powoda na podstawie art. 5 k.c. W gestii zatem sądu stosującego ten przepis pozostaje ocena co do jego zastosowania.

Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy Sąd Okręgowy uznał, że rację ma Sąd I instancji, który na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania pozwanych kosztami postępowania sądowego. W przedmiotowej sprawie zachodzą bowiem owe „szczególnie uzasadnione wypadki” uzasadniające zastosowanie art. 102 k.p.c.

Zważyć należy, że jedynym źródłem utrzymania pozwanych A.i E.n.są otrzymywane przez nich świadczenia emerytalne w kwocie po około 1.300 zł miesięcznie (łącznie około 2.600 zł). Oprócz zobowiązań wobec powoda pozwani posiadają wymagalne zadłużenie kredytowe wobec Banku (...) i Banku (...). Miesięcznie ich budżet domowy jest z tego tytułu uszczuplany o około 1.300 zł. W spłacie zobowiązań pozwanym pomaga córka, u której zamieszkali. Pozwani są ludźmi schorowanymi. A. N.przeszedł zawał serca i wymaga opieki ze strony kardiologa. E. N.cierpi na depresję. Pozwani wydają miesięcznie co najmniej 300 zł na leki. Oprócz tego dokładają się córce do utrzymania domu (rachunki za media). A. N., mimo starań, nie może znaleźć odpłatnego zajęcia, na wykonywanie którego pozwalałby jego stan zdrowia.

W tej sytuacji, wysoce prawdopodobnym jest, iż obciążenie pozwanych kosztami procesu uniemożliwiłoby im dotrzymanie ustalonych z wierzycielami (w tym z powodem) harmonogramów spłat zobowiązań. W konsekwencji realizacja wydanego w toku niniejszego procesu wyroku stałaby się niemożliwa, bądź co najmniej w znacznym stopniu utrudniona. Co więcej, obowiązek uiszczenia kosztów procesu nadwyrężyłby w ocenie Sądu Okręgowego budżet pozwanych w stopniu, niepozwalającym na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł o oddaleniu zażalenia na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.